

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Práce s textem – interpretace a analýzy
Název učebního materiálu:	Ztracené nekonečno vnějšího světa – od Cervantese k moderní próze v esejích M. Kundery
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0410
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	4. ročník čtyřletého gymnázia, oktáva osmiletého gym.
Autor:	Marie Brožová
Datum vytvoření:	5. 9. 2013
Datum ověření ve výuce:	24. 9. 2013
Druh učebního materiálu:	Pracovní list
Očekávaný výstup:	Žák využívá své znalosti literárně-historického kontextu k interpretaci esejistického textu.
Metodické poznámky:	Pracovní list je možné využít k samostatné práci, práci ve dvojicích, či skupinové práci. Osvědčil se požadavek ústních odpovědí na základě písemných poznámek.

Ztracené nekonečno vnějšího světa – od Cervantese k moderní próze v esejích

M. Kundera

Don Quijote vyšel do světa, který se před ním došira otevíral. Mohl do něho volně vstoupit a vrátit se domů, kdy chtěl. První evropské romány jsou poutěmi světem, který se zdál bez hranic. Začátek Jakuba Fatalisty překvapuje oba hrdiny uprostřed cesty; nevíme, odkud přišli, ani kam jdou. Jsou v čase, který nemá začátek ani konec, v prostoru, který nezná hranic, uprostřed Evropy, pro kterou budoucnost nikdy nekončí.

Půl století po Diderotovi, u Balzaca, zmizel daleký obzor jako krajina za moderními stavbami, jimiž jsou společenské instituce: policie, soudnictví, svět peněžnictví a zločinu, armáda, stát. Balzakův čas už nezná šťastnou lenivost Cervantesovu či Diderotovu. Je naložen do vlaku, který se nazývá Dějiny. Tam se snadno nastupuje, obtížně vystupuje. Přesto však nemá ten vlak zatím nic, co by nahánělo strach, má dokonce svůj půvab, všem pasažérům slibuje dobrodružství a s ním maršálskou hůl.

M. Kundera, Zneuznávané dědictví Cervantesovo

Podněty pro práci s textem:

1. Zařadte autory zmíněné v textu do literárně-historického vývoje.

.....
.....
.....
.....

2. Které hrdiny má M. Kundera na mysli v pasáži o Jakubu Fatalistovi? Skutečně čtenář neví, odkud přišli a kam jdou, nebo jde pouze o esejistickou nadsázku?

.....
.....
.....
.....

3. Objasněte, jak rozumíte metafoře „...je naložen do vlaku, který se nazývá Dějiny.“?

.....
.....
.....

4. Interpretujte dvě závěrečné věty textu.

.....
.....
.....
.....

5. Vyhledejte v textu příznakové stylotvorné prostředky.

.....
.....
.....
.....

O něco později, pro Emu Bovaryovou, obzor se stahuje do té míry, že se podobá ohradě. Dobrodružství je na druhé straně a stesk je nesnesitelný. V nudě každodennosti sny a snění nabývají na důležitosti. Ztracené nekonečno vnějšího světa je nahrazeno nekonečnem duše. Velká iluze o nenahraditelné jedinečnosti individua, jedna z nejkrásnějších evropských iluzí, se ocitá na vrcholu svého letu.

Ale sen o nekonečnosti duše ztrácí kouzlo ve chvíli, kdy se zmocňují člověka Dějiny anebo to, co z nich zůstalo: nad-lidská síla všemocné společnosti. Už mu neslibují maršálskou hůl, sotva tak mu slíbí místo zeměměřiče. K.tváří v tvář tribunálu, K.tváří v tvář zámku, co může dělat? Moc toho dělat nemůže. Alespoň snít jako Ema Bovaryová? Ne, past situace je nelítostná a vtahuje do sebe jako vysavač všechny jeho myšlenky i city: nemůže myslet na nic jiného než na svůj proces, než na své místo zeměměřiče. Nekonečno duše, pokud nějaké je, stalo se téměř neužitečným přívěskem člověka.

6. Jak rozumíte větě „Ztracené nekonečno vnějšího světa je nahrazeno nekonečnem duše.“?

.....
.....
.....
.....
.....

7. Souhlasíte s Kunderovou interpretací Flaubertova románu? Jak vy nahlížíte na Emu B.?

.....
.....
.....
.....

8. Objasněte význam věty: „Velká iluze o nenahraditelné jedinečnosti individua, jedna z nejkrásnějších evropských iluzí, se ocitá na vrcholu svého letu.“

.....
.....
.....
.....

9. Kterou literární postavu má M.Kundera na mysli, když píše o zeměměřičovi? Jakým vývojem prochází tato postava v díle? Jde v dané pasáži textu o jednu literární postavu a o jedno dílo?

.....
.....
.....
.....

Použité materiály: archiv autorky PL